

**PROIECTUL „CENTRE COMUNITARE DE SERVICII INTEGRATE – MODEL DE INTERVENȚIE ÎN
PROCESUL DE INCLUZIUNE ȘI ABILITARE A ROMILOR”**

Numele Promotorului de Proiect	Asociația Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate – Sastipen
Numele și funcția persoanei de contact	Daniel Radulescu, Presedinte
Nr și data contractului de finanțare a proiectului	3/07/12/2020/ SEE
Codul proiectului	PN1008
Perioada de derulare a proiectului	15/12/2020 - 31/03/2023
Perioada sustenabilitate a proiectului	22/01/2024 - 21/01/2029

Proiectul „Centre Comunitare de Servicii Integrate – Model de intervenție în procesul de incluziune și abilitare a romilor” (PN1008) a fost implementat în perioada 15 decembrie 2020 – 31 martie 2023 de către Asociația Sastipen – Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate, în calitate de promotor, în cadrul Programului „Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor”, finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014–2021 și gestionat de Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS).

Proiectul a fost implementat în parteneriat cu Institutul de Politici Publice (P1) și cu autoritățile publice locale din cele trei comunități vizate: Primăria Comunei Polovragi (jud. Gorj), Primăria Comunei Hamcearca (jud. Tulcea) și Primăria Comunei Ciucurova (jud. Tulcea). Intervenția a fost concepută ca un model integrat, replicabil la nivel național, care să răspundă multidimensional problemelor structurale ale comunităților rome vulnerabile.

Obiectiv și abordare

Obiectivul general al proiectului a fost creșterea incluziunii sociale și a gradului de abilitare a populației rome din cele trei comunități, prin furnizarea de servicii integrate și prin consolidarea participării romilor la procesul decizional local. Proiectul și-a propus furnizarea de servicii pentru minimum 900 de beneficiari, implementarea unui program complex de empowerment pentru cel puțin 450 de romi și derularea unui program de combatere a discriminării pentru minimum 900 de persoane.

Abordarea a fost una integrată, pornind de la premisa că excluziunea socială nu poate fi combătută prin intervenții sectoriale izolate. Problemele de sănătate, lipsa documentelor de identitate, șomajul, abandonul școlar sau discriminarea sunt interconectate și necesită un răspuns coordonat.

Înființarea Centrelor Comunitare de Servicii Integrate

Elementul central al intervenției a fost înființarea a trei Centre Comunitare de Servicii Integrate (CCSI), dezvoltate în structuri modulare (containere) amplasate direct în comunitate. Alegerea acestei soluții a fost strategică: centrele au fost poziționate în proximitatea beneficiarilor, reducând barierele geografice și psihologice în accesarea serviciilor publice.

Centrele au fost dotate cu echipamente IT, mobilier și materiale necesare desfășurării activităților și au fost deservite de echipe multidisciplinare formate din coordonatori locali, medici, asistenți medicali comunitari, mediatori sanitari și școlari, experți în ocupare, juriști și facilitatori comunitari.

Serviciile furnizate

Prin intermediul centrelor, au fost oferite servicii integrate adaptate nevoilor reale ale comunităților:

- sprijin pentru obținerea documentelor de identitate și clarificarea situației actelor de proprietate;
- consiliere juridică și orientare către servicii sociale;
- prevenirea abandonului școlar și sprijin pentru reintegrarea educațională;
- consiliere și mediere pe piața muncii;
- facilitarea accesului la cursuri de formare profesională;
- servicii medicale primare și campanii de educație pentru sănătate.

În total, peste 1.620 de persoane au fost informate, evaluate și sprijinite, fiind elaborate planuri individuale de intervenție. Au fost identificate familii fără acte de identitate, persoane fără asigurare medicală, copii în risc de abandon școlar și adulți în căutarea unui loc de muncă. Prin intervenții punctuale, beneficiarii au fost sprijiniți să acceseze servicii medicale, educaționale și sociale, contribuind la reducerea vulnerabilității.

Componenta de empowerment și combatere a discriminării

Proiectul nu s-a limitat la furnizarea de servicii, ci a urmărit dezvoltarea capacității comunităților de a participa activ la viața publică. A fost implementat un program complex de formare pentru 60 de tineri romi, care au dobândit competențe în leadership, comunicare, drepturile omului și advocacy. Aceștia au devenit ulterior promotori ai schimbării la nivel local.

A fost creat Clubul Femeilor și Tinerelor Rome, un spațiu de dialog și consolidare a rolului femeilor în comunitate. Prin întâlniri periodice, participantele au discutat despre educația copiilor, sănătatea reproducerii, drepturi cetățenești și implicare civică.

Un alt rezultat important a fost sprijinirea și consolidarea Grupurilor de Inițiativă Locală (GIL), care au devenit parteneri activi ai autorităților locale în procesul de planificare strategică. Au fost elaborate și adoptate planuri locale de acțiune în domeniul incluziunii romilor, aprobate prin hotărâri ale consiliilor locale.

Rezultate și schimbări structurale

Impactul proiectului s-a reflectat atât în creșterea accesului la servicii, cât și în consolidarea dialogului instituțional. Centrele au devenit puncte de referință pentru comunitate, iar autoritățile locale au preluat responsabilitatea asigurării sustenabilității activităților până în anul 2029.

Proiectul a generat o schimbare de paradigmă: de la intervenții fragmentate la un model integrat, bazat pe colaborare între comunitate și administrație. În plus, au fost dezvoltate ghiduri și instrumente practice privind drepturile cetățenești și combaterea discriminării, utilizate ulterior în alte proiecte și sesiuni de formare.

Concluzii și lecții învățate

Proiectul CCSI a demonstrat că furnizarea de servicii integrate direct în comunitate crește accesibilitatea și încrederea beneficiarilor în instituții. Amplasarea centrelor în spații vizibile și accesibile a redus distanța dintre comunitate și autorități.

O lecție esențială este că incluziunea reală necesită combinarea serviciilor sociale cu mecanisme de empowerment și participare civică. Abilitarea tinerilor și a femeilor romă a generat o schimbare sustenabilă în nivelul de implicare comunitară.

De asemenea, implicarea autorităților locale încă din faza de proiectare a fost decisivă pentru sustenabilitate. Co-responsabilizarea instituțională și asumarea financiară locală au demonstrat că modelul CCSI poate funcționa pe termen lung.

În concluzie, proiectul „Centre Comunitare de Servicii Integrate – Model de intervenție în procesul de incluziune și abilitare a romilor” a reprezentat un model inovator și replicabil de intervenție integrată, care a produs atât servicii concrete pentru beneficiari, cât și schimbări structurale la nivel comunitar și instituțional.

Mai multe detalii pe <https://servicii-integrate.ro/>

